

10.5.2021

Eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunnalle
StV@eduskunta.fi

Lausuntopyyntö HE 73/2021 vp

Lausunto Valtioneuvoston esityksestä tartuntatautilain 58 d §:n muuttamisesta ja tartuntatautilain väliaikaisesta muuttamisesta

Kiitämme mahdollisuudesta antaa lausunto tartuntatautilain 58 d §:n muuttamisesta ja tartuntatautilain väliaikaisten lisäpykälien 58–59 voimassaolon jatkamisen esityksestä.

Kyseessä on jo voimassa olevien tartuntatautilain väliaikaisten säädösten jatkaminen loppuvuoden ajaksi. HUS katsoo, että tartuntatautilain väliaikaisesti mahdollistamalla määräyksillä sulkea tiloja ja vaikuttaa ihmisten välisiä kontakteja vähentävästi on ollut merkittävä osuus uusien tartuntojen syntymisen ehkäisyssä ja siten koronavirusepidemian torjunnassa maassamme. Tällä hetkellä tartuntatilanne on paranemassa ja rokotusten nopea eteneminen yhdessä toivotavasti tekevät säädösten käyttöönoton jatkossa tarpeettomaksi. Uusien virusvarianttien muodostuminen ja leviäminen voivat kuitenkin johtaa tartuntojen uuteen leviämiseen tai sen uhkaan myös Suomessa, minkä vuoksi tarvittavan säädöspohjan tartuntojen torjumiseksi on syytä olla voimassa. HUS kannattaa siten esitettyjen väliaikaisten tartuntatautilain säädösten voimassaolon jatkamista, vaikkakin pitää todennäköisenä, ettei niiden käyttöä ainakaan laajamittaisesti todennäköisesti olisi tarvetta harkita.

Yksityiskohtaiset huomiomme esitämme alla.

58 a § 58 a § vastaa voimassa olevan väliaikaisen tartuntatautilain sanamuotoa. Käytännössä tietoomme on tullut, ettei 2 momentin ravitsemisliikkeille asetettua edellytystä ”asiakaspaikat sijoitettava riittävän etäälle toisistaan” ole käytännössä aina noudatettu, vaan osa asiakaspaikoille varausta tilasta on suljettu. Hallituksen esityksestä käy ilmi, että rajoitustoimien tarkoitus on lakiesityksessä mainitun lähikontaktin välttäminen. Tämän konkretisoimiseksi esitimme STM:lle harkittavaksi kyseisen lauseen loppuun lisäystä ”käyttäen ravitsemisliikkeen normaali-toiminnassa olevaa tilaa”.

Mahdollisuus ravitsemisliikkeiden, erityisesti alkoholin anniskeluun keskittyvien ravintoloiden, toiminnan rajoittamiseen on todennäköisesti merkittävin ja tehokkain keino tartuntojen estämisessä. HUSin alueella ns. UK-variantti johti alkuvuodesta 2021 Covid-19-tapausmäärien merkittävään kasvuun aikana, jolloin alueellisten viranomaisten määräysvallassa olevat rajoitukset olivat käytännössä täysimääräisesti voimassa. Tartuntojen laskun alku ajoittui noin kaksi

10.5.2021

viikkoa ravitsemisliikkeiden rajoitusten voimaantulon jälkeen. Samaan aikaan valmisteltiin laajamittaisia liikkumisrajoituksia, jotka siten osoittautuivat tarpeettomiksi ravintolarajoitusten vaikutusten alkaessa.

- 58 d §** Lähikontaktin määritelmässä hallituksen esittämä rajausta alle 2 metrin etäisyyteen *sisätiloissa* on asiallinen ja säädöksiä selventävä muutos.
- 58 f §** Epidemian aikana on havaittu, että 58 f §:n antamat mahdollisuudet matkustajamäärien rajoittamiseen kohdentuvat käytännössä vain muutamiin vuoroihin etätyön ja ihmisten liikkuvuuden vähentyessä. Tilanne voi kuitenkin mahdollisten uusien aaltojen myötä muuttua ja siten tämän pykälän antamien matkustajamäärien rajoitusten mahdollisuus on hyvä olla voimassa edelleen.
- 58 g–h §** Säädökset ovat varsin monimutkaisesti ja hankalasti tulkittavia, mutta toiminnasta niiden pohjalta on jo kokemusta, minkä vuoksi merkittävien muutosten esittäminen ei tässä vaiheessa tunnu mielekkäältä.

Markku Mäkijärvi
johtajaylilääkäri

Asko Järvinen
infektioylilääkäri, HUS tartuntataudeista vastaava
lääkäri